

Дігтяр Олег Валерійович, аспірант,
*Національний університет біоресурсів і природокористування
України (м. Київ, Україна)*

ПРАВОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В НЕВИЗНАЧЕНИХ УМОВАХ

Міністерством освіти і науки України розроблено, а Міністерством економіки України затверджено професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Стандарт було ухвалено 17 вересня 2021 року та внесено до державного реєстру професійних стандартів. Професійний стандарт визначає наступні загальні компетентності керівника закладу загальної середньої освіти: громадянську, соціальну, культурну, когнітивну та підприємницьку. Необхідною професійною компетентністю для керівника закладу загальної середньої освіти є також нормативно-правова. Оскільки в умовах російської воєнної агресії і викликів, пов'язаних з нею, виникає необхідність розв'язання завдань, спрямованих на пошук шляхів гармонійного входження керівників закладів загальної середньої освіти та педагогічних колективів у правове поле держави на основі Конституції України, Програми правової освіти населення, Національної доктрини розвитку освіти України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» інших нормативно-правових документів.

Аналіз практичного стану проблеми нормативно-правового забезпечення освітньої діяльності виявив наявність у значної частини педагогічних працівників правового нігілізму та страху, що негативно впливає на якість їхньої професійної діяльності. Ці нові тенденції в українській освіті посилюють вагомість такої компетентності сучасного керівника закладу загальної середньої освіти, як правова, оскільки керівник має забезпечувати правову культуру підлеглих, переконувати їх у необхідності керуватись правовими нормами, мати активну громадянську позицію та позитивну правову свідомість. Отже, управлінська діяльність керівника закладу загальної середньої освіти має співвідноситись з глибоким знанням сучасного законодавства та галузевої нормативно-правової бази. У цих умовах значно

актуалізується потреба в розвитку правової компетентності керівників закладів загальної середньої освіти незалежно від віку і стажу професійної діяльності. Водночас дослідження практики правової підготовки керівників закладів загальної середньої освіти показало, що на сьогодні майже відсутні дослідження, предметом яких було б теоретичне обґрунтування та апробація змісту й технології формування правової компетентності керівників закладів загальної середньої освіти. Проблемними залишаються також питання визначення змісту, обсягу та систематизації, необхідних керівникам закладів загальної середньої освіти правових знань, умінь, навичок, мотиваційно-ціннісних орієнтацій, а також відповідних діагностичних методик перевірки розвитку правової компетентності. Більшість навчальних планів і програм підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти складаються на основі узагальнених уявлень про необхідний зміст підготовки, при цьому майже не враховуються особистісні потреби слухачів курсів. Розвиток правової компетентності здебільшого відсувається на другий план. Разом з тим, професійний стандарт визначає правову компетентність керівника закладу загальної середньої освіти як здатність реалізовувати освітню політику закладу освіти відповідно до вимог і стандартів державної політики в сфері освіти.

Нормативно-правова компетентність передбачає здатність керуватися в управлінській діяльності законодавством України, здатність до документування управлінської діяльності, здатність забезпечувати дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, а також здійснювати професійну діяльність державною мовою.

Не менш важливими є і вміння керівника використовувати наявні знання для вирішення проблем закладу, педагогічного та учнівського колективів. Оскільки правова компетентність – це здатність вирішувати проблеми.

Отже, на підставі вищезазначеного доходимо висновку, що в цілому правова компетентність – це система правових знань, переконань, навичок, досвіду, механізму дії права і правових технологій, що дозволяють керівнику

закладу загальної середньої освіти орієнтуватися у правовому полі, юридично правильно вирішувати завдання, які виникають у складних умовах невизначеності, а також впливати на наявну в суспільстві юридично-правову та законодавчу системи, стимулювати дію механізму соціального захисту педагогічних працівників та учнів, що потребує наявності професійних якостей, правової культури і грамотності, високого рівня громадянської зрілості, широкої ерудиції і навичок використання сучасних технологій.

Література:

1. Шевцов М.Г. Правове і технологічне забезпечення організаційного механізму управління діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів в умовах модернізаційних змін: посібник / М.Г. Шевцов. К.: Педагогічна думка, 2014. 95 с.

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра управління та освітніх технологій**

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології,
провідництво та менеджмент в освіті»
«Sustainable Growth of Society in the Digital Era: Innovation, Technology,
Guidance and Management of Education»**

**Національний університет біоресурсів і природокористування України,
кафедра управління та освітніх технологій
AKG Global Support Services (OPC) Private Limited – Індія,
Університет Патил Відьяпіт – Індія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський
державний інститут»,
Херсонським навчально-науковим інститутом Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
Поліський національний університет,
*кафедра комп'ютерних технологій та системного моделювання***

1 жовтня 2025 р.

Київ 2025 р.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet рішенням Вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України (протокол № 3 від 17.10.2025 р.)

Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті / Матеріали міжнародної дистанційної науково-практичної конференції, м. Київ, 1 жовтня 2025 р. Київ : НУБіП України. 2025. 192 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної дистанційної наукової конференції «**Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті**», яка відбулась 1 жовтня 2025 року в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. В матеріалах збірника висвітлюються сучасні тенденції подальшого розвитку освіти в Україні й світі в епоху цифровізації, розв'язання нагальних проблем у соціокультурній та соціально-гуманітарній сферах шляхом синергетичної інтеграції інновацій, управління та технологій, освітнього менеджменту та провідництва.

Тези подано в авторській редакції. Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильність цитування джерел, посилання на них та інші відомості. Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

Редакційна колегія:

Савицька І.М., канд. філос. наук, доц. декан факультету (голова);

Кубицький С. О., канд пед. наук, проф. завідувач кафедри управління та освітніх технологій;

Гречаник Н. І., д-р пед. наук, проф.

Шумілова І. Ф., д-р пед. наук, доц.;

Базелюк В.Г., канд. пед. наук, доц.

Відповідальна за випуск – Гречаник Н.І., д-р пед. наук, проф.

ISBN 973-966-8063-79-4